

Traumapedagoogika arengulugu ja praktiseerimine

Tallinn, 2. september 2025

Heiner van Mil, Saksa Traumapedagoogika Kutseühingu juhatuse liige

FACHVERBAND
Traumapädagogik
— e.V. —

1. Mõiste: Mis on traumapedagoogika?

FACHVERBAND
Traumapädagogik
— e.V. —

Millest juttu tuleb:

- 1 Mõiste: Mis on traumapedagoogika?
- 2 Ajalugu: Kuidas ja miks traumapedagoogika sündis?
- 3 Ülesehitamine: Missuguseid elemente traumapedagoogika vajab?
- 4 Väljund: Kuidas toimib traumapedagoogika praktikas?
- 5 Kokkuvõte & küsimused

Trauma

- Stressihormoonide üleujutus ajus
- Jõuetus
- Oht elule

Tagajärg

- Ülisuur tundlikkus ohtlike keskkondade suhtes (ülierutuvus, taaskogemine, vältimine)
- Iga hinna eest edasiste kogemuste vältimine, kus võib tunda eksistentsiaalset jõuetust / toimetulekustrateegiad

S
Ü
S
T
E
M
I
V
A
H
E
T
U
S

Võimalus 1

- Mittemõistmine ja saamata jääv tunnustus
- Nõue kohaneda
- Väljajätmine, tühistamine
- Kaudne ja otsene süüdistus

Reaktsioon:
retraumati-
seerimine ja
negatiivse
järjekordne
kinnistumine

(Senimaani) eluliselt tähtsad
kogemise viisid ja
käitumisstrateegiad

Võimalus 2

- Turvalisus / Tunnete mõistmine ja reguleerimine täiskasvanu abiga
- Ühine arusaam ja tunnustamine
- Turvalised ankrud (pedagoogid, keskkond, hoiakud)
- Peentundlikkus ja paindlikkus
- ...

Võimalus:
stabiliseeri-
mine ja kasv
läbi uutmoodi,
korrigeeriva
kogemuse

1. Mõiste: Mis on traumapedagoogika?

Vaatenurga muutmine:

Eemale sellisest suhtumisest nagu: „**Mis sul viga on?**”

Suhtumise juurde: „**Mis sinuga juhtus? Ja mida saan mina seda tausta arvestades sinu heaks teha, et saaksid terveneda ja tunda end enesejõustatult?**”

1. Mõiste: Mis on traumapedagoogika?

Väljakutse:

Traumapedagoogika mõistab ja arvestab psühholoogilise stressiga ja trauma laialdase dünaamikaga ning edendab turvalist/stabiliseerivat, tervenemist ja kasvu pakkuvat keskkonda ja suhteid, selle asemel et luua praktikaid, mis (tahtmatult) stressi juurde tekitavad ja retraumatiseerivad.

→ **Tundlik lähenemine ja vastupidise dünaamika loomine** (stressist turvatundesse, jõuetusest enesejõustamisse)

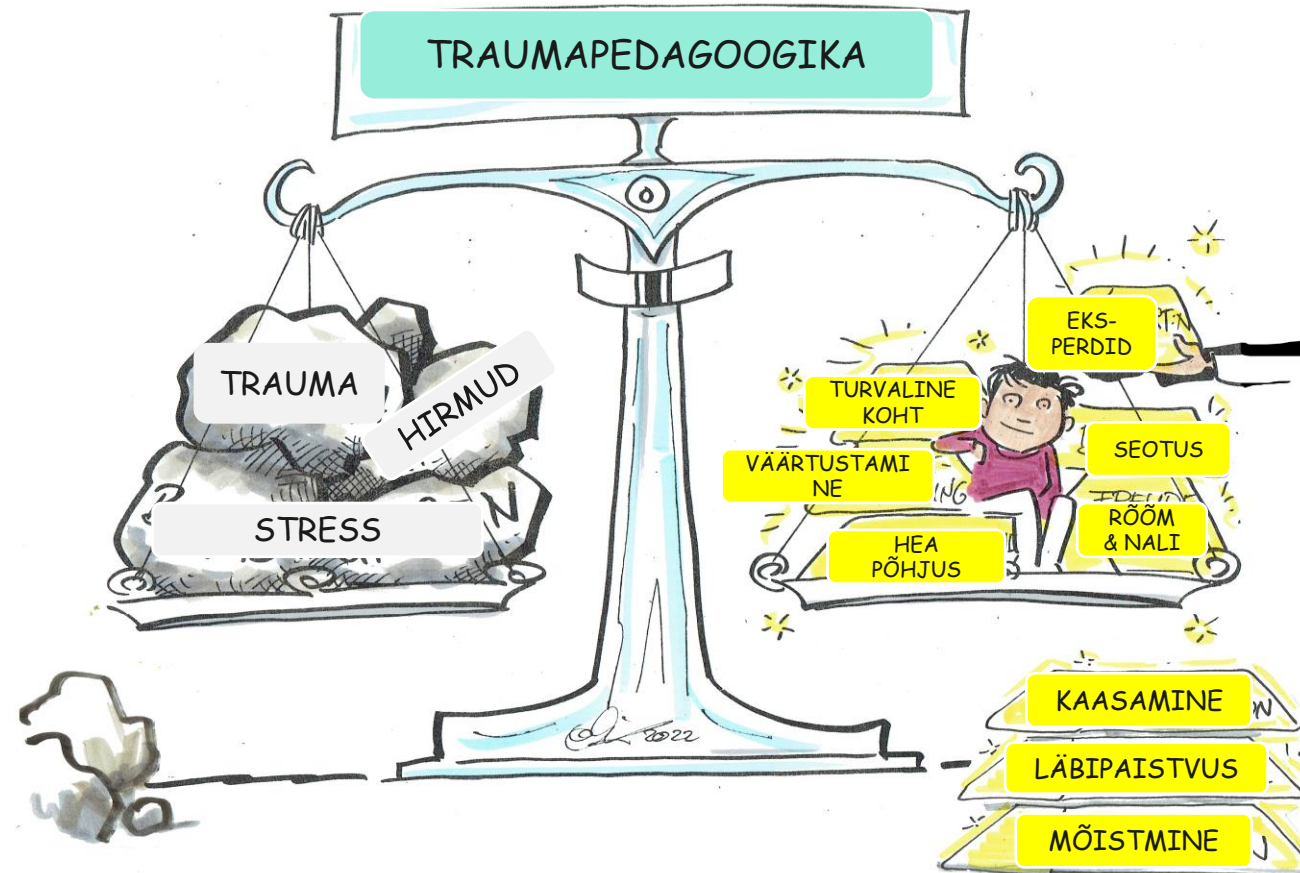
1. Mõiste: Mis on traumapedagoogika?

Strateegia:

Traumapedagoogika tugineb tõestatud sisule (nt psühhotraumatoloogiale, kiindumusteooriale, emansipatoorsele ja psühhoanalüütilisele pedagoogikale jne) ning arendab selle põhjal välja omad standardid, kontseptsioonid ja meetodid – seejuures on oluline tugev praktiline orientatsioon.

→ Integreeriv distsipliin

1. Mõiste: Mis on traumapedagoogika?

2. Ajalugu: Kuidas ja miks sündis traumapedagoogika?

FACHVERBAND
Traumapädagogik
— e.V. —

Lastekaits
e
pärast
teist
maailma-
sõda

Vastuhakk
ja
reformi-
liikumine

Seksuaals
e
vägivallag
a
tegelemine

Al 1990-
ndatest:
esimesed
kontsep-
tsioonid
ja
avalikus-
tamine

2008
Saksamaal
trauma-
pedagoogik
a
töörühma
rajamine

2011/2012
esimesed
standardid+
väljaõpe

2010ndad:
kasv ja
integreeri-
mine teiste
vald-
kondadega

Täna:
mitme-
kesisus ja
rahvus-
vaheline
võrgustu-
mine

3. Ülesehitamine: Missuguseid elemente vajab traumapedagoogika?

FACHVERBAND
Traumapädagogik
— e.V. —

**Trauma-
pedagoogik
a**

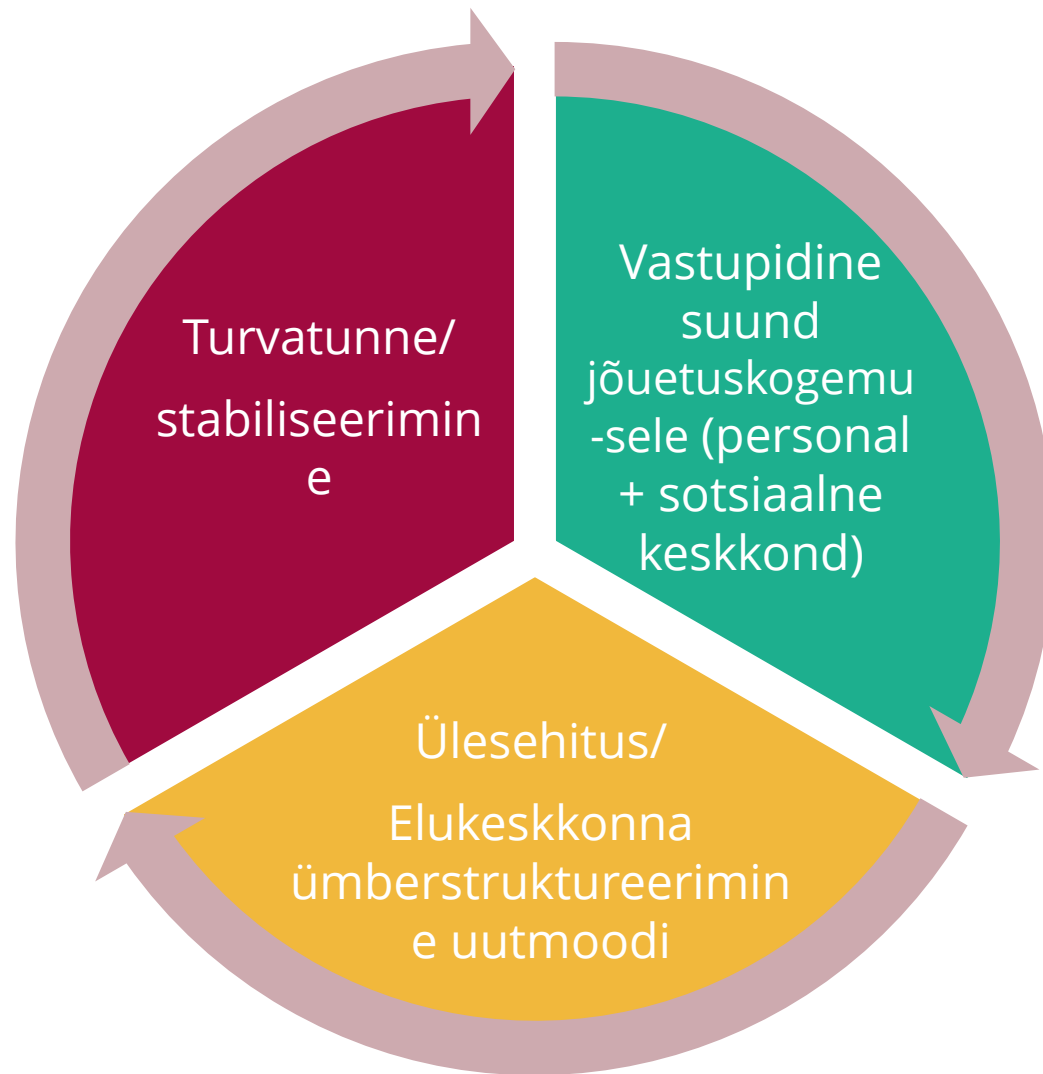
**üles-
ehitamine**

4. Väljund: Kuidas toimib traumapedagoogika praktilkas?

FACHVERBAND
Traumpädagogik
— e.V. —

Traumapedagoogiliste sekkumiste eesmärgid

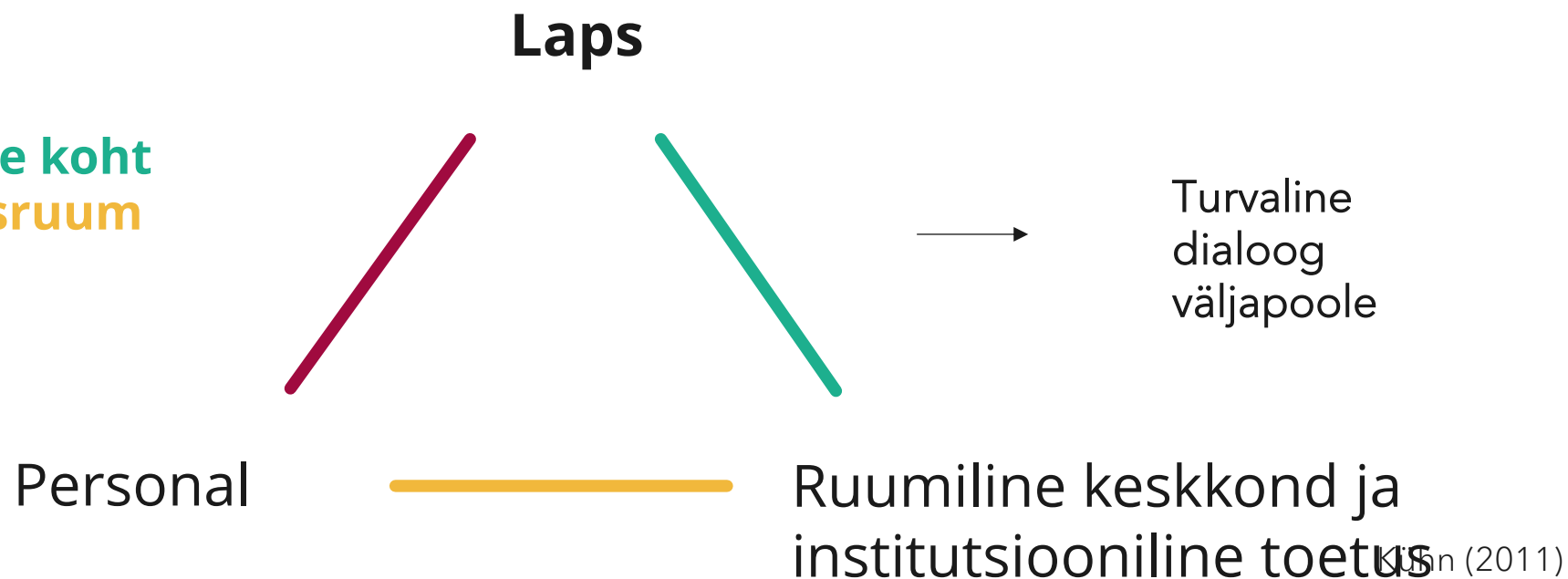
4. Praktika: Kuidas me traumapedagoogikat rakendame?

Näide (nii palju kui võimalik) turvalisest kohast:

Turvaline suhe

Välispidine turvaline koht

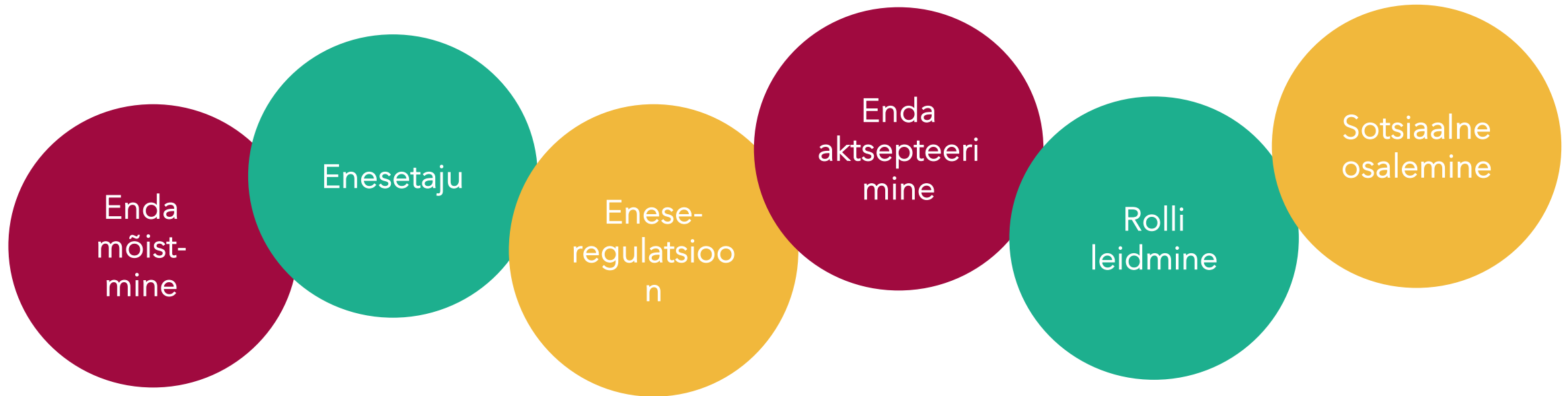
Kaitstud tegutsemisruum

4. Praktika: Kuidas me traumapedagoogikat rakendame?

Näide enesejõustamisest:

vastupidine suund jõuetuskogemusele

5. Kokkuvõte & küsimused

FACHVERBAND
Traumapädagogik
— e.V. —

Suur aitäh teile
tähelepanu eest!